

REVISTA FOTOGRAFICA DE CATALUNYA

REDACCIÓ - PROVENÇA, 287 - TELÉFON 71177

ANY. 3
NÚM. 21

FEBRER - 1935

Núm. 1 esgotat - núm 5, 5 ptes.

PREU DE SUBSCRIPCIÓ:

Un any ptes. 12'00
Núm. solt ptes. 1'50
Núm. atrassat 2'50
Estranger ptes. 15

GARBELLANT ELS AFICIONATS

per Antoni Campaña

D'aficionats a la Fotografia tots els que posseeixen un aparell petit o gran, en són; però, garbellant-ho bé, trobem (deixant de banda els kodakistes o sigui els que tenen un aparell bó o dolent i que saben que apretant el disparador y portant-ho a tal o qual casa a revelar i treure còpies ja es veuen mapats i per ells, això és tot) deixant, doncs, aquests, trobem tot seguit els que tenen un veritable entusiasme i amor a la Fotografia pictòrica, i que són, al meu modest entendre, els que realment fan obra constructiva, arribant, però, mantes vegades, al sacrifici per a poguer resoldre els inconvenients que s'els presenten (que no són pocs) ja siguin de tècnica, de perspectiva, de composició, i àdhuc d'ordre pecuniari. Aquests, doncs, per a mí, podríem classificar-los com *els virtuosos* de la Fotografia, dels quals podem admirar-ne un dia i l'altre, els avanços que serveixen per enlairar l'afició i portar-la a un nivell superable i alhora envejable.

Tot seguit, i en ordre de mèrits, segueixen *els documentalistes*. Aquests doncs, són els que porten a l'afició el seu modest gra de sorra. Les obres que ells fan, milers de vegades serveixen per a obrir els ulls als pictorialistes, si més no, per a trobar-los'hi nous recons on fer noves fotos. Fan per tant aquests, obra positiva, puig nodreixen els arxius fotogràfics de reculls arqueològics, descartant així als artistes de la Fotografia d'aquest enutjós treball.

Un altre tipus característic de la Fotografia, és el diguem-ne «Fotobusca». Aquest, no té altre fallera que treure un màxim partit d'un determinat aparell i, per tant, els sentireu dir: «Aquesta foto, és feta amb un objectiu tal, amb pel·lícula qual, amb un mil de segon, ampliada vint vegades, revelada amb un revelador de gra-fí, ampliada amb aquell paper nou, ampliadora amb mig condensador, etc., etc. Us diran tot això, però la fotografia no us la mireu pas, doncs no hi veureu res més que lo que ells han dit. També us explicaran si aquest o aquell aparell tenen tals avantatges o inconvenients; si aquella placa és millor o pitjor; si aquell procediment és més eficaç que l'altre, però quan són al moment, que d'aquell aparell, placa o procediment, podrien treure'n el màxim partit especialitzant-se amb ell, el deixen per començar altre volta de nou. Aquesta és la seva obsessió i no la de fer fotografia pictòrica.

I un altre tipus més important, és aquell que podríem dir-ne «*Crític fotogràfic*».

Aquests, es sudivideixen en dos: el crítics sensats, i els reventaires (aquests últims creuen que jutjant una foto i enumerant els seus defectes, es fan grans i demostren la seva saviesa fotogràfica, quan tot hauria d'ésser al contrari.)

Costa molt més de trobar les qualitats que fan que una obra sigui bona, que no pas els defectes (que gairebé tothom veu) que la fan dolenta. Els reventaires són sempre aquells que acostumen a no ensenyar mai res de la seva collita, ja que lo que ells fan saben també trobar-hi els defectes, aborrint-se ells mateixos, com tampoc saben veure si en tenen alguna de bona.

Els crítics, tenen una feina prou interessant si volguessin complir-la; però, quan treballen deuriem construir i no pas enderrocar (la majoria de les vegades per sistema) i que porta mantes voltes la total desorientació als que comencen i en avorriment general de tots aquells més avançats.

A cada una d'aquestes fraccions (resultat de la garbellada) hi ha un sens fi de camins a seguir per enaltir la cultura fotogràfica de la nostra terra. Per qualsevulla d'aquests camins és pot fer obra constructiva que enliri i esperoni l'afició. Totes tenen la seva missió a complir, fent així que aquesta afició, ja sigui gran o petita, trobi un vertader ensenyament alhora que un camí. Per tant doncs, si en qualsevulla daquestes, diguem-ne branques, hom no es prou sensat, i per contra *derrotista*, no hi ha dubte que aquesta afició patirà un gran retrocés en comparació a les altres, que per més que s'esforçen en millorar-se constantment, deixaràn a la Fotografia en un lloc baixíssim als ulls dels profans, que constarà moltíssim després, de desvirtuar.

SENSE ÉCRAN

per N. N.

Tots el coneixem el material «orto» o «pancro» sense écran; tots el coneixem i fins diré, d'unes o altres, tots n'havem utilitzat; però de lo que tots no estan enterats és d'algunes particularitats que es donen en aquesta mena de preparacions i, fins i tot, estic convençut de que no són gaires els que coneixin el còm i el perquè d'uns resultats que fan fracassar mantes vegades al fotògraf que empra aquesta mena de material.

La placa — o pel·lícula — a que faig referència comporta, barrejada a la seva emulsió, i a fi de lograr la finalitat que li és pròpia, ultra el sensibilitzador que les rendeix aptes per a determinada escala cromàtica, un colorant, que, tenyint la gelatina sensible, dins certa mida, produeix els efectes d'un écran compensador que al neutralitzar els raigs desfavorables a la sensibilització rebuda dóna el rendiment cromàtic per al qual la placa està preparada.

De fet, doncs, les preparacions dites sense écran, no és pas que en necessitin, sinó, que l'écran va incorporat a l'emulsió que la placa comporta, i lo que en la pràctica cal remarcar és que no actúa pas de la mateixa manera que si l'écran és utilitzat de la forma que correntment s'empra, ço és, col·locant-lo separat de la placa, davant o darrera de l'objectiu. Anem suara a esbrinar perquè.

El fet de que el colorant que actúa de filtre absorbent sigui incorporat a l'emulsió fa que, en lloc d'actuar damunt del feix de llum abans de que aquesta arribi a la superfície sensible, actúa damunt la llum quan ja està en contacte amb la placa, éssent del tot ineficaç el seu efecte en tota aquella part d'impressió que macula solsament el damunt de la capa emulsionada.

Cal tenir en compte aquest detall per a una millor comprensió de com està formada la imatge negativa. Aquesta, podem dir que, de fet està constituïda per la superposició de dos imatges: una superior o superficial, que és obtinguda sense écran i que ha donat, amb poca diferència, el mateix rendiment d'una emulsió cromàtica qualsevol absència de tota mena d'absorció de llum, i una altra que en podríem dir inferior o profunda, que és obtinguda amb la llum que ja ha passat un gruix de l'emulsió colorejada, ço és com si hagués estat filtrada per qualsevol mena d'écran, que no d'altra manera ha obrat la gelatina que ha travessat la llum abans de produir aquesta segona imatge a que fem referència, i per tant pot dir-se que el seu rendiment és el de totes les valors cromàtiques que pugui rendir un écran de la qualitat del colorant emprat en l'emulsió amb relació, naturalment,

PAGESA MALLORQUINA
BROMUR

JOAN CARNICER

DEL PORT
BROMÛR

JAUME TALTAVULL

TARDOR
BROMÛR

T. MIARNAU

TIRANT LA XARXA
BROMUR

FRANCESC ESTRANY

PLACIDESA
BROMUR

ENRIC AZNAR

PARETS BLANQUES
BROMER

PERE GREGO

amb ella mateixa.

En les modernes preparacions d'aquesta categoria, i molt especialment en les d'alta sensibilitat, s'empra en llur fabricació un procediment, el qual consisteix en estendre dues classes d'emulsió en el mateix suport. Una d'elles és la que dona el seu rendiment reproduint en clar i obscur la gama cromàtica, i l'altra, que és la que va al damunt, és caracteritzada per la seva rapidesa i porta el corresponent colorant per a fer apte el màxim cromatisme de l'emulsió sensible damunt la que va col·locada. Una i altra d'aquestes dues preparacions tenen també diferent la seva graduació d'opacitats, d'aquí, que segons com sigui llur tractament, així serà la gama del negatiu que s'obtindrà.

Les especials característiques del material «sense écran» fan que mantegues vegades es diguin blasmes d'aquesta mena d'emulsions, per fallides de clichés, quan la majoria d'elles són degudes no al material, sinó a no haver-se adaptat a lo que el seu tractament requeria, puig no s'ha tingut en compte al utilitzar-lo, les seves especials característiques, per a poder-ne treure tot el rendiment que pot obtenir-se. Cal, doncs, per lograr-ho, que el fotògraf procuri que no predomini la imatge superficial evitant la pose curta i l'utilitzar un revelador massa concentrat, així com aturar el revelatge abans de temps; en una paraula, suprimir tots aquells factors que siguin contraris a la formació de la imatge en tota la profunditat de la gelatina, ja que al no fer-ho és anar en detriment de les qualitats cromàtiques del material, les que seran afavorides amb una exposició de llum adequada i un revelatge complet, en un reductor que no actui d'una manera «brutal», obtenir-se així negatius d'una remarcable morbidesa i d'una excellent graduació, en tots conceptes.

PRINCIPIS ESENCIALS DE LA FOTOGRAFIA

per R. Demolleurs
traducció J. Llor

EXPOSICIO

La exposició o temps de pose, és tal vegada la operació més descuidada, i és indubtablement la més important doncs és d'ella que s'obté el registre fotogràfic. Són justament els que no tenen noció els que més es desinteressen cometent errors de 1 a 10 en la evolució del temps de pose, això en tot no és d'estranyar, no tenint cap fall, no es donen compte en la presa de vista. La millor determinació del temps d'exposició, consisteix en valorar el mínim de llum emesa pel subjecte o objecte considerat en el lloc més fosc. En efecte, si el temps d'exposició és suficient perquè un registri aquest lloc, encara que molt lleuger es determini sobre la placa, és evident que les parts més clares o més lluminoses donaran un registre molt més important.

L'aficionat que exerceix la Fotografia a intervals de temps molt espaiats d'un clixè a l'altre, i en llocs i circumstàncies molt diferents, aprecia generalment molt malament el temps d'exposició.

El sol a la Tardor, per exemple, a vegades és menys actiu que en temps cobert de l'estiu. De manera que hom no sabria aconsellar prou a l'aficionat sobretot en els primers passos (i cal entendre com a primers passos tots aquells que medien entre els primeríssims i els penúltims) el fer us un Posòmetre, les indicacions del qual, en certa manera independents, de la seva reflexió.

Certes paraules en les quals, el model, l'estat del cel, etc., etc., són indicades d'una manera més o menys precisa donant evidentment una idea, però no és suficient. Per altra banda, totes les consideracions tractades (del model, estat del cel, hora d'hivern o d'estiu, etc.), condueixen a càlculs, que sense ésser molt llargs poden ésser engorrossos, un Photometre tolerant

un paper sensible del qual el color deu arribar a una tonalitat testimoni, permet sense cap càlcul el registre necessari del temps d'ennegritment del paper, tarda usualment de 1 a 10 segons, i com es veu, relativament ràpid.

El seu ús és de lo més senzill. N'hi ha prou amb posar-lo en el lloc més ombrívol, o més comúment contrari, mateix donen l'espatlla al sol, una escala graduada (circular o rectilínea) dóna a la mirada, els uns més separats dels altres, els diaframes, els temps de pose corresponents. Existeix des de fa poc temps diversos models de Photometres, basats en la aplicació del principi de la cèlula foto-elèctrica, que donen a l'operador indicacions molt precises i d'un ús en extrem senzill.

Desgraciadament, la majoria dels aparells venuts actualment no porten més que l'exposició regulable a mà, i les 1/25, 1/50 i 1/100 en altra forma dit, això correspon a aparells molt simplificats que no comporten més pose regulable i l'instantània, la paraula instantània a estat substituïda per les paraules més sobries 1/25, 1/50 i 1/100, però de fet això és igual, doncs en aquests aparells, aquestes tres indicacions són generalment poc diferents en uns i altres. Pot donar-se el cas de tenir d'utilitzar un 1,5é de segon, però com és impossible d'obtenir a mà d'un mitjà segur, molts aficionats adoptaran en aquest cas, un 1,25 de segon que es traduirà necessàriament en una sub-exposició evident.

Per evitar aquest inconvenient és d'escollir un aparell provist d'un obturador automàtic, el qual les exposicions intermediàries compreses entre 1 segon i 1 centau de segon.

Val més donar-li importància a un bon obturador que no a l'objectiu, contràriament al que creuen molts aficionats novells.

Desgraciadament els constructors, amb el pretext de simplificació dels aparells, descuiden aquest punt de màxima importància, fent una neta diferència entre la «pose» i la instantània, quant en realitat la instantània no és altra cosa que una pose relativament curta, mai s'insistirà lo suficient per prevenir a l'aficionat sobre aquest punt concret per les conseqüències que hem assenyalat en aquest article.

(Continuarà)

FÓRMULES I NOTES TÉCNIQUES

recull per "Daquererófil"

Bisulfit de sosa, solució acuosa, s'usa pels banys àcits-fixadors per plaques i papers.

Bromur de Plata, pols color groguenc, no es soluble a l'aigua, és soluble en solució d'hiposulfit de sosa i cianur de potassa, sensible a la llum, s'usa per a la sensibilització de papers i plaques al bromur de plata.

Bromur d'amoniac, cristalls blancs, solubles a l'aigua. S'usa en la preparació d'emulsions al gelatino-bromur per retardar l'acció del revelat de plaques i papers.

Bromur de potassa, cristalls blancs, solubles a l'aigua; s'usa per retardar l'acció del revelat, element de bany blanquejador de papers i per virar papers de revelat.

Carbonat amoniacal; cristalls blancs, soluble a l'aigua; s'usa en la preparació d'alguns reveladors.

Carbonat de potassa, polvo blanc, soluble a l'aigua; s'usa en la preparació de reveladors d'acció ràpida.

Carbonat de sosa, cristalls incolors, soluble a l'aigua.

S'usa en la preparació de molts reveladors.

Carbonat de sosa (anhidre); pols blanc; soluble a l'aigua, s'usa en la preparació de molts reveladors, però la seva acció és més concentrada que l'anterior producte.

Celoidina, plaques blanques, s'usa en la preparació de tots els clodions que constitueixen la capa del paper a la celoidina.

(Continuarà)